

Nr. 22/2006

6. júní 2006

Greiðslujöfnuður við útlönd og erlend staða þjódarbúsins á fyrsta ársfjórðungi 2006

Á fyrsta fjórðungi ársins var halli á viðskiptum við útlönd 66,3 milljarðar króna samkvæmt bráðabirgðauppgjöri Seðlabanka Íslands. Á sama tíma í fyrra var viðskiptahallinn 32,6 milljarðar króna. Vöruviðskipti voru óhagstæð um 31,6 milljarða króna samanborið við 15,2 milljarða króna halla árið áður. Vöruskiptahallinn hefur aukist vegna mikils innflutnings, einkum fjárfestingar- og rekstrarvara samkvæmt upplýsingum Hagstofu Íslands. Þjónustujöfnuður var óhagstæður um 15,2 milljarða króna sem er 6 milljörðum verri útkoma en á fyrra ári. Jöfnuður þáttatekna var neikvæður um 19,1 milljarð króna á fyrsta ársfjórðungi 2006 samanborið við 7,9 milljarða króna halla á sama tíma í fyrra. Á föstu gengi¹ jókst útflutningur vöru og þjónustu um 0,8% en innflutningur um 23,9% frá sama tímabili árið áður.

Greiðslujöfnuður við útlönd í milljörðum króna

Ársfjórðungar:	I.	II.	III.	IV.	I.
	2005	2005	2005	2005	2006
Viðskiptajöfnuður	-32,6	-30,0	-42,7	-59,2	-66,3
Útflutningur vöru og þjónustu	73,0	91,6	83,9	72,1	73,0
Innflutningur vöru og þjónustu	-97,4	-116,6	-119,5	-114,5	-119,7
Þáttatekjur og framlög, nettó	-8,1	-5,0	-7,1	-16,8	-19,6
Fjármagnsjöfnuður	130,3	-16,9	29,1	-24,4	64,7
Fjármagnshreyfingar án forða	127,1	-16,2	41,2	-27,5	68,9
Erlendar eignir, nettó	-98,3	-462,4	-217,5	-632,4	-321,5
Erlendar skuldir, nettó	225,5	446,2	258,7	604,9	390,4
Gjaldeyrisforði (- aukning)	3,6	-0,2	-11,8	3,7	-3,7
Skekkjur og vantalið, nettó	-97,8	46,9	13,6	83,6	1,7

Hreint fjárinnstreymi mældist 64,7 milljarðar króna á fyrsta fjórðungi ársins. Nettólántökur erlendis námu 87,9 milljörðum króna sem skýrist aðallega af skuldabréfaútgáfu og skammtímalántökum innlendra banka erlendis. Bein fjárfesting erlendra aðila á Íslandi var 22,1 milljarður króna sem skýrist að stærstum hluta af endurfjárfestum hagnaði í atvinnurekstri hér á landi. Fjárústreymi vegna erlendra verðbréfakaupa nam 47,4 milljörðum króna og 12 milljörðum króna vegna beinna fjárfestinga erlendis. Aðrar fjárfestingar voru 47,9

¹ Viðskiptavegin gengisvísitala var 0,8% lægri á fyrsta fjórðungi 2006 en á sama tímabili árið áður.

milljarðar króna, einkum útlán bankanna til erlendra aðila sem hafa aukist mikið á síðustu árum og námu í lok mars um 1.117 milljörðum króna. Gjaldeyrisforði Seðlabanka Íslands jókst um 3,7 milljarða króna á fyrsta fjórðungi ársins og nam 79,9 milljörðum króna í lok mars.

Erlendar skuldir þjóðarinnar umfram eignir voru um 995 milljarðar króna í lok mars sl. Hrein skuldastaða hefur hækkað frá ársbyrjun um ríflega 191 milljarð króna sem skýrist af viðskiptahalla og verðbreytingum, aðallega gengislækkun krónunnar.

Meðfylgjandi töflur sýna ítarlegri upplýsingar um greiðslujöfnuðinn við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins á fyrsta ársfjórðungi 2006 ásamt endurskoðuðum tölum fyrri ára. Þjónustujöfnuður á árinu 2005 var leiðréttur fyrir nýjum upplýsingum um meiri tekjur af samgöngum og auknum útflutningi hugbúnaðar og tölvuþjónustu en áður var talið. Jöfnuður þáttatekna hefur jafnframt verið leiðréttur á árunum 2004 og 2005 vegna endurskoðunar á beinni fjárfestingu einkum endurfjárfestum hagnaði og lánum milli tengdra aðila. Viðskiptahalli ársins 2005 verður um 0,4 milljörðum króna meiri eftir þessa endurskoðun og mælist vera 164,5 milljarðar króna.

Í dag munu birtast nýjar hagtölur um greiðslujöfnuð og erlenda stöðu á heimasíðu Seðlabankans (www.sedlabanki.is). Einnig verður birt yfirlit um erlendar skuldir þjóðarinnar í samræmi við birtingarstaðal Alþjóðagjaldeyrissjóðsins. Þar er einnig að finna lýsigögn um aðferðafræði, svo sem tilgang, hugtök og skilgreiningu, gagnaheimilda og úrvinnslu hagtalna Seðlabankans.

Nánari upplýsingar veita Sveinn E. Sigurðsson framkvæmdastjóri tölfræðisviðs Seðlabanka Íslands og Jakob Gunnarsson deildarstjóri á tölfræðisviði í síma 569-9600.

GREIÐSLUJÖFNUÐUR VIÐ ÚTLÖND

Í milljónum króna	Janúar - desember		Janúar - mars		Breyting ¹ frá fyrra ári
	2004	2005	2005	2006	
Viðskiptajöfnuður	-92.195	-164.458	-32.551	-66.334	
Útflutningur vöru og þjónustu	316.291	320.590	72.986	72.953	0,8%
Innflutningur vöru og þjónustu	-367.265	-447.988	-97.429	-119.723	23,9%
Þáttatekjur og framlög, nettó	-41.221	-37.060	-8.108	-19.564	
Vöruskiptajöfnuður	-36.547	-93.100	-15.210	-31.596	
Útfluttar vörur f.o.b.	202.373	194.934	47.088	48.896	4,7%
Innfluttar vörur f.o.b.	-238.920	-288.034	-62.298	-80.492	30,3%
Þjónustujöfnuður	-14.427	-34.298	-9.233	-15.174	
Útflutt þjónusta alls	113.918	125.656	25.898	24.057	-6,3%
Samgöngur	63.232	65.275	14.390	11.703	-18,0%
Ferðalög	26.079	25.752	3.259	3.685	14,0%
Önnur þjónusta	24.607	34.629	8.249	8.669	6,0%
Innflutt þjónusta	-128.345	-159.954	-35.131	-39.231	12,6%
Samgöngur	-48.799	-55.527	-13.809	-11.782	-13,9%
Ferðalög	-48.501	-61.232	-11.297	-14.370	28,3%
Önnur þjónusta	-31.045	-43.195	-10.025	-13.079	31,6%
Þáttatekjur, nettó	-40.041	-35.346	-7.922	-19.069	
Tekjur	32.640	94.070	12.189	27.056	123,9%
Laun	5.624	4.639	1.187	1.373	16,7%
Vextir og ávöxtun hlutafjár ²	27.016	89.431	11.002	25.683	135,4%
Gjöld	-72.681	-129.416	-20.111	-46.125	131,3%
Laun	-817	-1.533	-253	-558	122,4%
Vextir og ávöxtun hlutafjár ²	-71.864	-127.883	-19.858	-45.567	131,4%
Rekstrarframlög	-1.180	-1.714	-186	-495	
Fjármagnsjöfnuður	125.588	118.208	130.349	64.675	
Fjárframlög, nettó	-234	-1.697	-375	-540	
Fjármagnshreyfingar ³	125.822	119.905	130.724	65.215	
Hreyfingar án forða	140.052	124.625	127.116	68.900	
Bein fjárfesting, nettó	-128.107	-285.843	-16.398	10.049	
Innlendra aðila erlendis	-179.754	-439.165	-31.247	-12.029	
Erlendra aðila á Íslandi	51.647	153.322	14.849	22.078	
Verðbréfavíðskipti, nettó	474.546	780.113	194.123	91.227	
Erlend verðbréf	-107.299	-283.889	-19.179	-47.421	
Hlutafé	-110.404	-193.918	-15.587	-29.392	
Skuldaskjöl	3.105	-89.971	-3.592	-18.029	
Innlend verðbréf	581.845	1.064.002	213.302	138.648	
Hlutafé	20.200	4.526	-2.108	-3.359	
Skuldaskjöl	561.645	1.059.476	215.410	142.007	
Annað fjármagn, nettó	-206.387	-369.645	-50.609	-32.376	
Eignir	-237.570	-687.549	-47.915	-262.080	
Skuldir	31.183	317.904	-2.694	229.704	
Gjaldeyrisforði	-14.230	-4.720	3.608	-3.685	
Skekkjur og vantalið	-36.655	54.443	-97.798	1.659	
<i>Gengisvísitala (1994 = 100)</i>	<i>103,2</i>	<i>92,6</i>	<i>94,2</i>	<i>93,4</i>	<i>-0,8%</i>

1) Breytingin er reiknuð á föstu gengi m.v. meðalgengisvísitölu krónunnar.

2) Arðgreiðslur af hlutafé og endurfjárfestur hagnaður í beinni fjárfestingu.

3) Neikvætt formerki táknar fjárústreymi vegna eignaaukningar eða skuldalækkunar.

ERLEND STAÐA ÞJÓÐARBÚSINS

<i>Staða í lok tímabils í ma.kr.:</i>	<i>2002</i>	<i>2003</i>	<i>2004</i>	<i>2005</i>	<i>Mars 2006*</i>
I. Erlendar eignir, alls	409,4	708,2	1.154,9	2.440,3	3.070,1
1 Bein fjárfesting erlendis	101,3	122,5	246,4	618,9	639,2
11 Eigið fjármagn	82,3	110,5	211,2	516,1	531,2
12 Lán til tengdra félaga	19,0	12,1	35,2	102,9	108,0
2 Erlend markaðsverðbréf	159,7	262,3	374,2	648,0	819,9
21 Hlutfé	149,3	239,2	356,4	544,9	687,2
22 Skuldaskjöl	10,4	23,1	17,8	103,1	132,7
221 Skuldabréf	9,6	22,7	17,7	103,1	132,7
222 Peningabréf	0,8	0,4	0,1	0,0	0,0
223 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3 Aðrar fjáreignir en forði	111,2	265,2	468,7	1.106,1	1.531,1
4 Gjaldeyrisforði	37,2	58,1	65,6	67,3	79,9
II. Erlendar skuldir, alls	989,1	1.266,1	1.824,7	3.244,5	4.065,3
1 Bein fjárfesting á Íslandi	64,3	84,6	127,4	252,0	278,8
11 Eigið fjármagn	56,1	61,8	94,1	228,3	254,8
12 Lán frá tengdum félögum	8,2	22,8	33,3	23,7	23,9
2 Innlend markaðsverðbréf	490,2	776,1	1.302,3	2.302,9	2.775,7
21 Hlutfé	35,7	42,5	86,6	141,7	160,3
22 Skuldaskjöl	454,4	733,6	1.215,7	2.161,2	2.615,3
221 Skuldabréf	389,7	611,1	1.082,6	2.017,5	2.486,5
222 Peningabréf	64,7	122,5	133,0	143,8	128,8
223 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3 Aðrar erlendar skuldir	434,6	405,4	395,1	689,6	1.010,9
31 Löng lán	296,2	259,2	213,3	363,7	311,3
32 Skammtímaskuldir	138,4	146,2	181,8	325,9	699,6
III. Hrein staða við útlönd	-579,7	-557,9	-669,8	-804,2	-995,2
1. Áhættufjármagn nettó	150,5	234,6	388,7	770,1	887,3
2. Skuldabréf, lán o.fl., nettó	-730,2	-792,5	-1.058,5	-1.574,3	-1.882,5
21 Seðlabankinn	20,8	58,1	65,5	67,2	79,5
22 Hið opinbera	-227,2	-220,9	-212,4	-169,1	-188,2
23 Innlánsstofnanir	-361,8	-471,1	-778,2	-1.287,8	-1.574,1
24 Aðrir geirar	-162,0	-158,6	-133,5	-184,7	-199,7
<i>Gengi Bandaríkjadals</i>	80,58	70,99	61,04	63,53	70,87
IV. Skuldahlutföll % af VLF: ¹					
11 Hrein staða þjóðarbúsins	-78,1	-68,5	-79,8	-82,2	-88,6
12 Hrein skuldastaða ²	98,4	97,3	126,1	160,8	167,6
13 Erlend skuldastaða ³	119,8	139,8	191,9	291,2	322,8
131 Þ.a. langtímaskuldir	92,5	106,9	154,4	243,3	249,1

*) Bráðabirgðatölur

1) Verg landsframleiðsla er reiknuð til sambærilegs gengis og erlend skuldastaða í lok tímabils.

2) Hrein skuldastaða (skuldir að frádregnum eignum) án áhættufjármagns (bein fjárfesting og hlutfé).

3) Verg skuldastaða án áhættufjármagns.